

Teknikföretagen

HJÄRTAT I SVENSK EKONOMI

– industrins betydelse och villkor i Västmanlands län

En rapport från Teknikföretagen 2019

Industrin kan inte tas för given – Svenska Metallverken i Västerås

Oskar Fredrik Wijkman föddes 1841. Hans inflytande på Västerås utveckling var så stor att han fick smeknamnet "Gud fader". Wijkman ledde industrialiseringen av Västerås och styrde staden under många år som ledande företagare och kommunpolitiker.

1872 blev Wijkman verkmästare vid Hallstahammars bruk som under hans ledning startade tillverkning av skruvar och muttrar. Några år senare flyttade han till Västerås och grundade Westerås Mekaniska verkstad. Det blev den första större industrin i Västerås och lade grunden till stans industriella framgångar.

Wijkman förstod tidigt elektricitetens potential och det var i hans verkstad som den första elektriska installationen för industrin gjordes. Det var också tack vare Wijkman som Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget (ASEA) konstituerades i just Västerås 1890. Befolkningstillväxten tog fart och staden som knappt växt från medeltiden fram till mitten av 1800-talet blev plötsligt en av Sveriges snabbast växande städer.

1897 bildade Wijkman och ingenjören Göran Wenström Nordiska Metallverken AB eller "nordiskan" som det kallades.

1907 gick man samman med ett antal andra metallverk och bildade Svenska Metallverken AB. 1936 blev företaget först i Sverige med att tillverka aluminiumfolie och under 1940-, 50- och 60-talen expanderade företaget kraftigt. Metall från Västerås exporterades till en rad länder. Företaget ägde också andra verksamheter, bland annat Sala Silvergruva.

1953 invigdes Metallverkens huvudkontor på

Kopparbergsvägen i Västerås. De anställda var stolta över sin arbetsplats och generationer av arbetare utvecklade den så kallade "Metall-andan". De hade gemensamma idrottshallar, skola, och under sommarmånaderna umgicks familjerna ofta vid Framnäs badplats i Västerås och i Herrfallet utanför Arboga.

Efterkrigstidens Europa var i stort behov av uppbyggnad och efterfrågade stora volymer metall. Samtidigt ökade den globala konkurrensen och Metallverkens marginaler krympte. På 1970-talet köptes företaget upp av Gränges som i sin tur delades upp i fyra företag. Därefter såldes vissa delar till Electrolux, andra delar till det nybildade SSAB och på 1980-talet såldes metallverken till finska Outokumpu Copper som flyttade produktionen utomlands.

Ett företag som under lång tid varit basen i Västerås industriella utveckling och skapat jobb och försörjning för tusentals människor i hela länet var nu borta. Men tack vare industrialisten Wijkman som också fick ASEA till Västerås finns fortfarande ABB och många industriföretag kvar, som genererar jobb, välbstånd och välfärd till såväl kommunen och länet som till Sverige.

Vi kan inte ta industriföretag för givna. Förändrade förutsättningar på exportmarknader och försämrad konkurrenskraft kan plötsligt radera ut företag som varit framgångsrika i decennier. Samtidigt visar historien att kloka och framsynta beslut av entreprenörer och politiker kan skapa utvecklingskraft i decennier för städer och regioner.

Den här rapporten är en beskrivning av den betydelse som industrin har för Västmanlands läns ekonomi. Hur många jobb genererar industrin? Hur stor andel av ekonomin svarar industrin för. Hur ser beroendet av världshandeln ut? Och hur stark är länets ekonomi jämfört med andra regioner?

Det är lätt att ta industrin för given. Men för att överleva måste det ständigt finnas kraft att utvecklas. Då kan industrin fortsätta ta matchen på de globala marknaderna och generera välstånd och välfärd – lokalt, regionalt och nationellt.

Rapporten är ett underlag för diskussion om Västmanlands läns industriella framtid. Vilka förutsättningar för industrins utveckling finns idag i länet? Och vad krävs för att industrin ska vara viktig även framöver?

Mats Kinnwall
Chefekonom Teknikföretagen

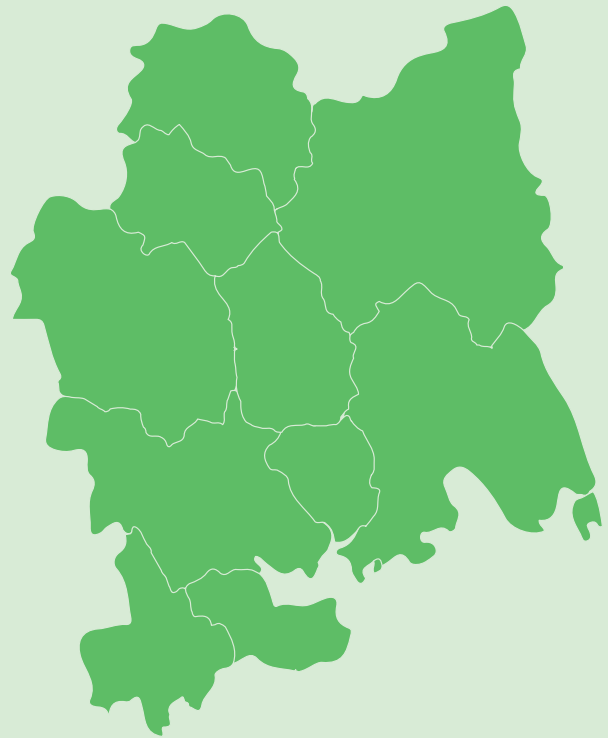
Innehåll

Industrin i Västmanlands län står för tre av tio jobb	4
I Sverige ger industrin jobb till mer än en miljon människor	5
Det ekonomiska blodomloppet	6
Industrins lokala betydelse	7
Industrin är viktig för Västmanlands län	8
Förutsättningar för industrins utvecklingskraft i Västmanlands län	12

— VÄSTMANLANDS LÄN —

- ANTAL INVÅNARE: 273 000
- ANDEL SYSSELSATTA: 43,6%
- BRUTTOREGIONALPRODUKT / INVÅNARE: 371 000
- GENOMSNITTLIG KOMMUNALSKATT 32:01

Källa: Ekonomifakta och SCB

Industrin i Västmanlands län står för tre av tio jobb

Näst högst andel av den regionala ekonomin

Industrin i Västmanlands län svarar för 45 procent av det samlade förädlingsvärdet i länet. Det är näst högst andel i Sverige efter Jönköpings län och visar industrins stora betydelse för länets ekonomi.

37 000 jobb

Industrin i Västmanlands län skapar sysselsättning direkt och indirekt för cirka 32 000 personer i länet, vilket är 27 procent av alla jobb. Det inkluderar industrins leverantörer av insatsvaror och tjänster. Därutöver bidrar sysselsättningen inom industrin med skatteintäkter, inklusive transfereringar till kommunerna, på cirka 4,5 miljarder kronor. Det motsvarar 5 000 jobb inom länets kommuner och landsting. Totalt står alltså industrin i Västmanlands län för 37 000 jobb, eller drygt tre av tio jobb i länet.

Industriinvesteringarna troligen på väg ner

Västmanlands län har en hög exportandel av BRP och större andel företag med hög andel export/import jämfört med hela Sverige. Kompetensbristen inom industrin har ökat de senaste åren. Industriinvesteringarna har under några år varit starkare än i övriga delar av landet. Under 2018 bromsade de dock in ordentligt nationellt och troligen så även i Västmanland.

I Sverige ger industrin jobb till mer än en miljon människor

Det finns en myt om att industrin i Sverige är på tillbakagång, att vi numera är ett utpräglad tjänstesamhälle och att tjänstesektorn är mindre utsatt för internationell konkurrens än industrin.

Slutsatsen av myten är att den svenska ekonomin blir allt mindre konkurrensutsatt och att förhållandena på hemmamarknaden, dvs stora delar av den privata tjänstesektorn och den offentliga sektorn, borde få spela en större roll i lönebildningen.

Isjälva verket är det en felaktig bild av hur vår ekonomi ser ut och av industrins betydelse. Det är inte meningsfullt att dela upp ekonomin i industri- respektive tjänstesektor, eftersom varu- och tjänsteproduktionen i hög grad är tätt sammanflätade i värdeförädlingskedjor och därmed ömsesidigt beroende.

Det är sant att industrins andel av ekonomin, såsom den mäts i nationalräkenskaperna, gradvis har minskat under de senaste decennierna. Men det är till stor del en statistisk synvilla. Många av de tjänster som tidigare utfördes inom industriföretagen görs numera av externa leverantörer. Dessutom har tjänsteproduktionen inom industrin utvecklats och blivit allt större över tid. Tjänsteleverantörer har därför expanderat tack vare ökad efterfrågan från både industrin och övriga sektorer i ekonomin. Tjänsteproduktion har alltså flyttat ut från industrin, samtidigt som tjänsteinnehållet i industrins produkter har vuxit och fått ökad betydelse för industrins konkurrenskraft.

Tar vi hänsyn till de indirekta kopplingarna mellan industrin och tjänstesektorn svarar industrin fortfarande för nära en tredjedel av förädlingsvärdet och sysselsättningen i det svenska näringslivet. I termer av hela ekonomin motsvarar industrin över 20 procent av BNP och står för mer än 17 procent av sysselsättningen.

Industrins betydelse för samhällsekonomin är dock mycket större än så. Industrin genererar också en stor del av de skatteintäkter som behövs för att finansiera vår offentliga verksamhet.

Antalet sysselsatta inom kommunsektorn och staten som finansieras av skatter från industrin uppgår till 185 000 personer. Tillsammans med de drygt 830 000 personer som har jobb direkt och indirekt genom efterfrågan på industriföretagens produktion, står industrin därmed för jobb till mer än en miljon människor i Sverige.

Industrin motsvarar mer än 20 procent av BNP och står för mer än 17 procent av landets sysselsättning.

Det ekonomiska blodomloppet

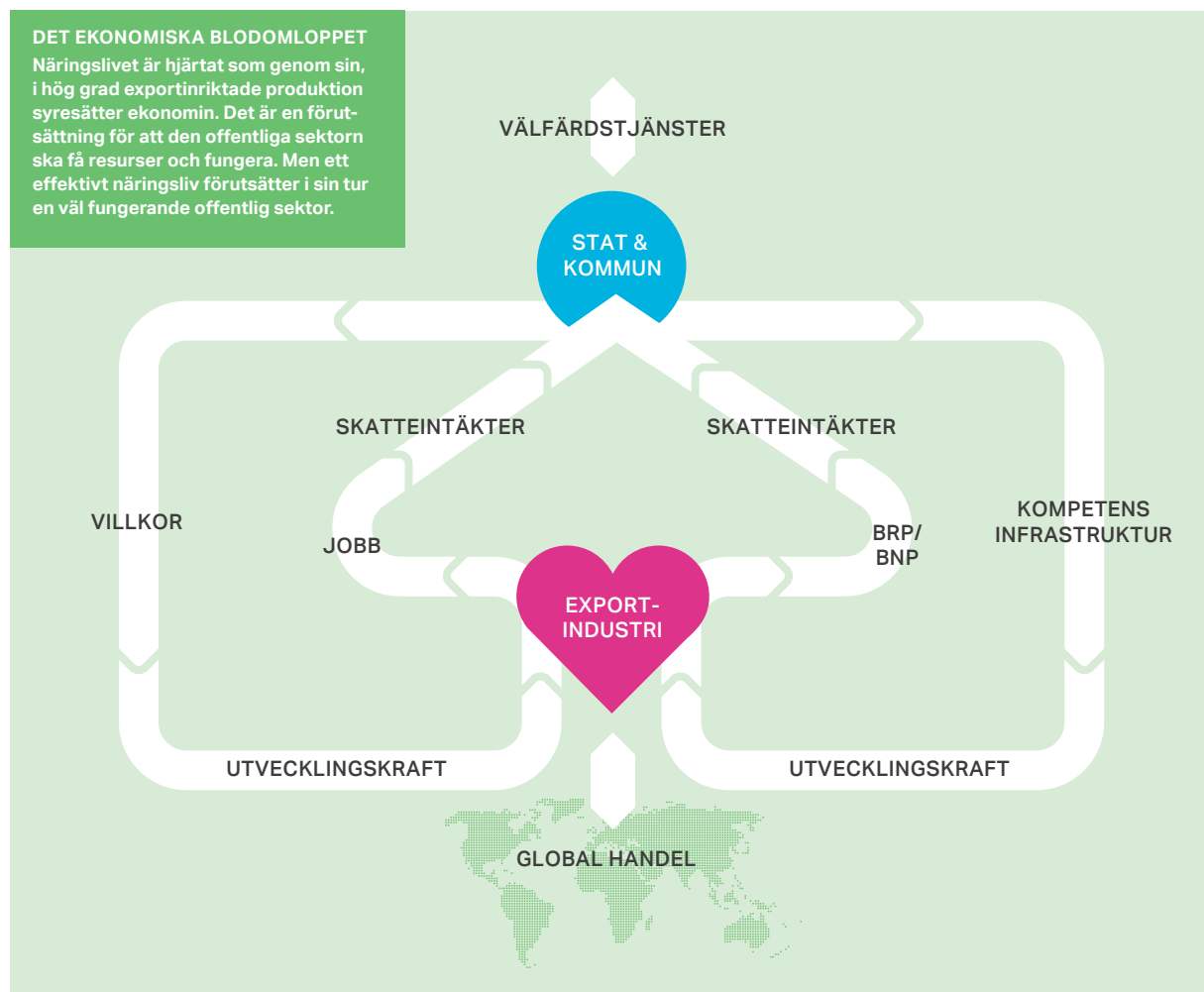
Synen på drivkrafterna bakom välståndsskapande skiljer sig ofta mellan olika betraktare. Några ser näringslivet som en kassako vars enda syfte är att generera skatteintäkter till det offentliga välfärdssystemet. Andra gör en uppdelning i den ”närande sektorn” – näringslivet – och den ”tärande sektorn” – den offentliga.

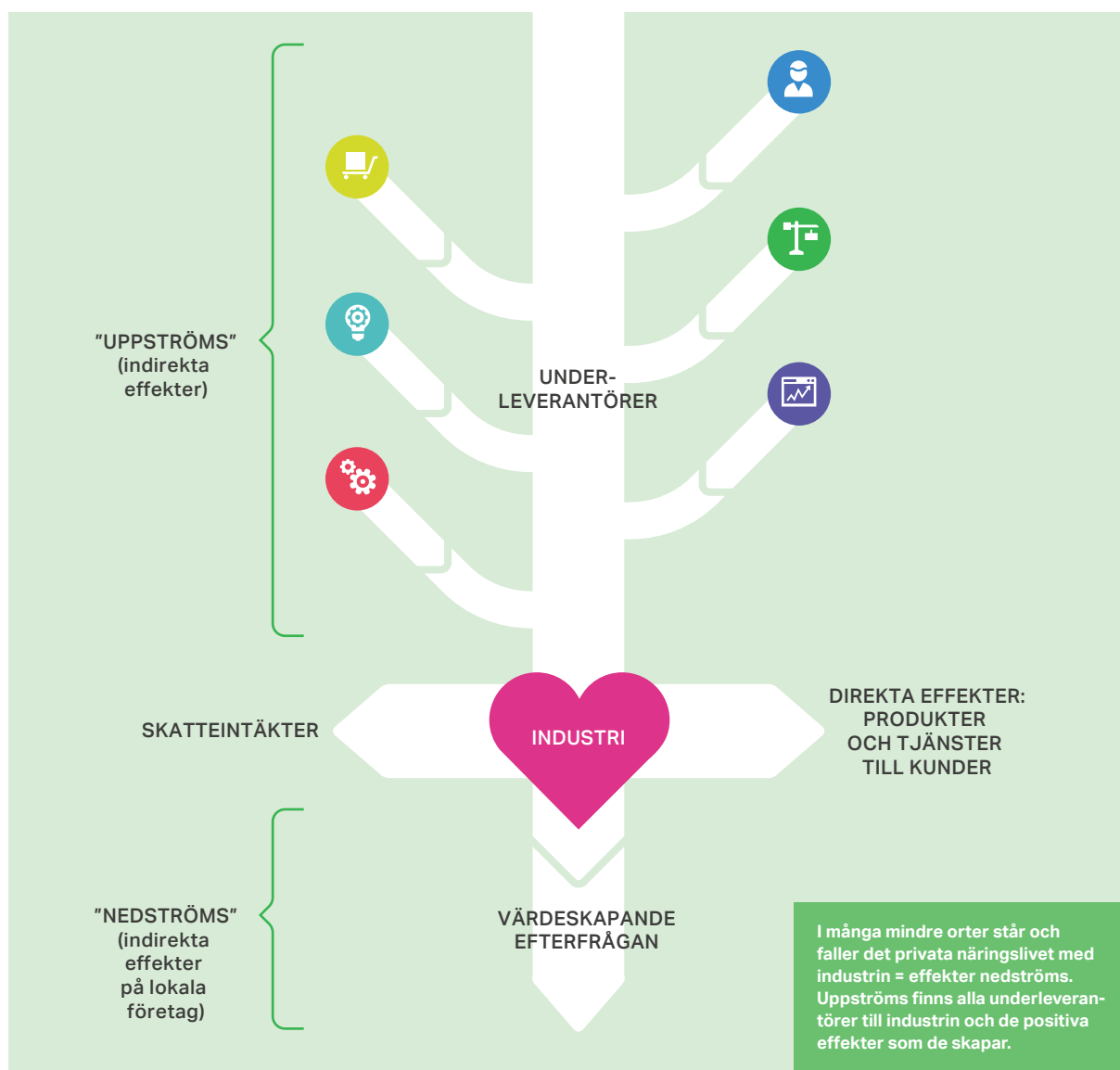
Men inget av dessa förenklade synsätt beskriver ekonomins funktionssätt på ett relevant sätt. I själva verket är näringslivet och den offentliga sektorn tätt sammanflätade och beroende av varandra.

Man bör istället se ekonomin som ett blodomlopp. Hjärtat för vårt välstånd är näringslivet som genom den konkurrensutsatta exportindustrin syresätter ekonomin och skapar jobb och produktion, och som i sin tur genererar skatteintäkter. Det skapar sedan förutsättningar för de offentliga tjänster som är nödvändiga för att ett samhälle och dess näringsliv ska kunna fungera. Det handlar om statens grundläggande uppgifter som lagar och regler, ett fungerande

rätts- och polisväsende, försvar, infrastruktur etc. Men det handlar också om välfärdstjänster i form av sjuk- och hälsovård, skola, kommunikationer osv, som i Sverige i huvudsak finansieras på kommunal nivå.

I detta blodomlopp är den privata sektorn en förutsättning för att den offentliga sektorn ska kunna fungera. Men ett effektivt näringsliv förutsätter i sin tur en väl fungerande offentlig sektor. Genom att leverera tjänster av god kvalitet, skapa skatte- och regelverk som befrämjar sysselsättning och produktivitet, kan det offentliga bidra till ett konkurrenskraftigt näringsliv.

Industrins lokala betydelse

Även lokalt finns motsvarande växelverkan mellan näringslivet och den offentliga sektorn. Bilden visar schematiskt hur flödet hänger ihop för en industri.

"Uppströms" finns rader av företag som är nödvändiga för industriproduktionen: underleverantörer som producerar råvaror, insatsvaror, transporttjänster, industrinära tjänster etc. Industrins produktion genererar sedan dels direkta effekter i form av produkter och tjänster som efterfrågas på marknaden – lokalt, regionalt och globalt. Dels skatteintäkter till den offentliga sektorn.

Det viktiga är dock att förstå att det även "nedströms" skapas positiva effekter. Många stora

industrier är lokaliserade i relativt små orter över hela landet. Ofta är de den största arbetsgivaren vid sidan av kommunen. Det innebär att det lokala privata näringslivet står och faller med industrin och dess medarbetare som efterfrågar alla möjliga lokala tjänster och produkter. Här talar vi om allt från frisören, bilmekanikern och naprapaten, till livsmedelsbutiken, korvkiosken och thairestaurangen, som representerar de indirekta effekter som uppstår "nedströms".

Industrin är viktig för Västmanlands län

Värdet av den samlade produktionen i länet är lägre än i många andra län. Industrins andel av det värdet är dock över 54 procent – näst högst i landet efter Jönköpings län. Här har vi beräknat och samlat några nyckeldata som illustrerar den ekonomiska nivån i Västmanlands län och industrins betydelse.

BRP per invånare: länet på tolfte plats – Västmanlands län har tappat sedan år 2000

Bruttoregionprodukten – BRP (den regionala motsvarigheten till BNP) – anger värdet på den samlade produktionen av varor och tjänster i länet. För att kunna jämföra län beräknas BRP per invånare. År 2016 hamnade Västmanlands län på tolfte plats bland Sveriges län med en BRP på 371.000 kr/invånare. Det kan jämföras med ett utpräglat industrilän som Västra Götaland med 442.000 kr/invånare – näst högst efter Stockholm. Eller med närliggande Södermanlands län som 2016 hade en BRP på 317.000 kr/invånare – lägst i landet.

Vid sekelskiftet 2000 tillhörde Västmanlands län ett kluster av län med högst BRP per invånare efter Stockholm och Västra Götaland, men har sedan dess halkat efter.

Bruttoregionprodukten per invånare i Västmanlands län var 371 000 kronor per invånare år 2016 – den tolfte högsta bland alla län i Sverige. Det är en lägre nivå än genomsnittet för Sverige. Stockholms län sticker ut med 624 000 kronor per invånare och drar därmed upp genomsnittet för riket.

12

Västmanlands län
är på tolfte
plats

BRP per invånare, löpande priser, 2016

1	Stockholms län	624 000
2	Västra Götalands län	448 000
3	Norrbottnens län	418 000
4	Kronobergs län	414 000
5	Uppsala län	409 000
6	Jönköpings län	391 000
7	Östergötlands län	384 000
8	Örebro län	381 000
9	Skåne län	379 000
10	Västernorrlands län	377 000
11	Västerbottens län	372 000
12	Västmanlands län	371 000
13	Dalarnas län	368 000
14	Jämtlands län	353 000
15	Gävleborgs län	348 000
16	Hallands län	345 000
17	Värmlands län	343 000
18	Kalmar län	337 000
19	Blekinge län	335 000
20	Gotlands län	330 000
21	Södermanlands län	317 000
	Riket	442 000

Källa: SCB, december 2018

Disponibel inkomst per invånare: länet på åttonde plats

Ett annat mått på det regionala välbefindandet är disponibel inkomst, som visar hur mycket individer och hushåll kan använda för privat konsumtion (t ex hyra, mat, kläder och transporter) eller sparas för framtida bruk. För att beräkna disponibel inkomst dras skatten bort från inkomsten och sedan läggs olika typer av bidrag till (barnbidrag, ekonomiskt bistånd, bostadsbidrag, etc).

Generellt är skillnaderna mellan länen mindre för den disponibla inkomsten eftersom progressiv skatt och transfereringar verkar utjämnande. Men fortfarande sticker Stockholms län ut och drar upp snittet för hela landet. Västmanlands län ligger här på åttonde plats bland alla län. Det är ungefär samma position som år 2000, men med större absoluta skillnader idag jämfört med de rikare länen.

8

Västmanlands län
är på åttonde
plats

Hushållens disponibla inkomst per invånare, 2016

1	Stockholms län	238 000
2	Hallands län	219 000
3	Västra Götalands län	209 000
4	Uppsala län	206 000
5	Skåne län	205 000
6	Jönköpings län	202 000
7	Norrbottnens län	201 000
8	Västmanlands län	200 000
9	Östergötlands län	199 000
10	Kronobergs län	198 000
11	Södermanlands län	197 000
12	Gotlands län	196 000
13	Dalarnas län	196 000
14	Västernorrlands län	196 000
15	Kalmar län	195 000
16	Värmlands län	194 000
17	Jämtlands län	194 000
18	Örebro län	193 000
19	Västerbottens län	193 000
20	Blekinge län	192 000
21	Gävleborgs län	192 000
	Riket	210 000

Källa: SCB, december 2018

Industrin svarar för drygt 45 procent av regionens ekonomi – över dubbelt så mycket jämfört med riksgenomsnittet

Industrin är av stor betydelse för Västmanland ekonomi och svarar för 45,5 procent av länets totala förädlingsvärde (se tabell). Då ingår även det förädlingsvärde som industrin genererar bland leverantörer av insatsvaror och tjänster i länet.

Det kan jämföras med en utpräglad tjänsteekonomi som Stockholms län där motsvarande andel är knappt 13 procent. Om samma förhållande skulle gälla i hela landet som i Västmanlands län skulle industrin alltså stå för drygt 45 procent av Sveriges BNP! Industrins andel av Sveriges BNP totalt uppgår idag till cirka 21 procent.

45%

Västmanlands län
näst högst andel
i landet

Industrins andel av länets förädlingsvärde, direkt samt indirekt bland industrins leverantörer.

I tidigare upplaga av denna rapport redovisades något för höga andelar för industrins andel av länens totala förädlingsvärde. Siffrorna i tabellen är nu korrigerade.

Ranking efter industrins andel av länets förädlingsvärde

	andel i procent
1 Jönköpings län	53,0
2 Västmanlands län	45,5
3 Norrbottens län	45,1
4 Gävleborgs län	44,9
5 Kronobergs län	43,2
6 Värmlands län	40,9
7 Blekinge län	40,8
8 Kalmar län	40,3
9 Örebro län	39,1
10 Dalarnas län	38,9
11 Västra Götalands län	37,0
12 Västerbottens län	34,3
13 Södermanlands län	34,0
14 Västernorrlands län	33,2
15 Östergötlands län	33,0
16 Uppsala län	27,8
17 Hallands län	25,5
18 Skåne län	23,8
19 Jämtlands län	18,0
20 Gotlands län	17,6
21 Stockholms län	12,7

Källa: SCB (Företagens ekonomi), samt nationalräkenskapernas input-output-data, Teknikföretagen.

Industrin i Västmanland skapar 37 000 jobb

Industrin skapar jobb direkt och indirekt hos underleverantörerna...

Industrin i Västmanlands län skapar jobb för cirka 32 000 personer i länet, inklusive de jobb som skapas i länet genom efterfrågan på industrins produkter hos leverantörer av insatsvaror och tjänster. Det utgör 26,7 procent av länets totala sysselsättning på 119 000 jobb. I Sverige som helhet är motsvarande andel 17,4 procent. Industrin har alltså mycket större betydelse för sysselsättningen i Västmanlands län jämfört med många andra delar av landet.

3/10

Industrin svarar för
tre av tio jobb
i Västmanland

...och genererar skatter som skapar ännu fler jobb i länet

Utöver de direkta och indirekta jobben som industrin skapar bidrar de som jobbar inom industriföretag också till länets skatteintäkter och därmed till ännu fler jobb i länet.

Skatteintäkterna i länet och industrins bidrag till statens transfereringar till kommunerna uppgår till cirka 4,5 miljarder kronor i Västmanlands län. Det utgör 17 procent av kostnaderna för verksamheten inom länets kommuner och i landstinget.

Det motsvarar 5 000 jobb och totalt står industrin i Västmanlands län för 37 000 jobb av totalt 119 000 som arbetar i länet. Industrin svarar därmed för drygt tre av tio jobb!

För att få en uppfattning om vad skatteintäkterna från industrin motsvarar enbart i antal jobb inom olika yrkesgrupper kan vi göra följande räkneexempel. 4,5 miljarder motsvarar då 7 400 sjuksköterskor, alternativt 8 200 grundskolelärare, eller ungefär lika många poliser.

Industrins betydelse för sysselsättning och finansiering av välfärdstjänster

Industrins antal direkt och indirekt sysselsatta	31 844
Skatteintäkter från industrin, andel av länets verksamhetskraftskostnader	17,0
Antalet länsanställda, industrifinansierade	5 067
Totala skatteintäkter från industrin inkl transfereringar, miljarder kr	4,5
Industrins antal anställda, direkt + indirekt samt industrifinansierade inom kommuner och landsting	36 911
Andel av länets anställda totalt, procent	31,0

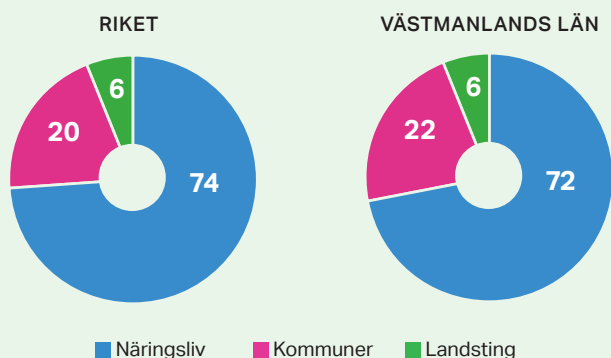
Källa: SCB, Teknikföretagen

Tre av fyra arbetar i näringslivet

I Västmanlands län svarar näringslivet för 72 procent av länets totalt antal anställda, medan resten, 28 procent arbetar inom kommuner och landsting. Sysselsättningen inom kommuner och landsting bygger i hög grad på de skatteintäkter som näringslivets sysselsättning i länet genererar. Detsamma gäller för riket totalt.

Sysselsättning i näringsliv, kommuner och landsting, procent

Källa: SCB, Kortperiodisk sysselsättningsstatistik.

Hög men varierande arbetslöshet

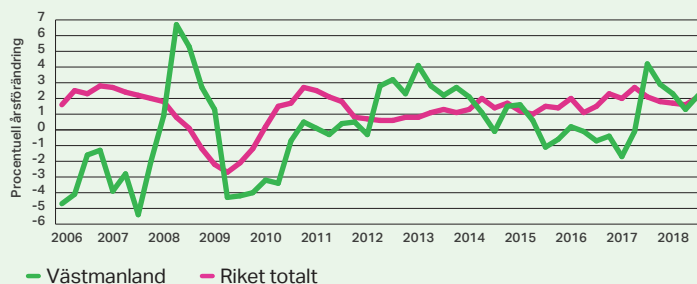
Sysselsättningen i Västmanlands län ökade under 2018 med drygt två procent jämfört med motsvarande period 2017 och i hela landet ökade den med ungefär lika mycket. Normalt svänger det kraftigare i länet under ett år än i riket totalt och under 2018 har trenden varit i huvudsak negativ för länet. Arbetslösheten som andel av arbetskraften låg under 2018 högre i Västmanlands län än i riket totalt: 8,1 procent i genomsnitt. För riket totalt låg arbetslösheten i genomsnitt under samma period på 6,3 procent.

Arbetslösheten steg brant i länet under första halvan av 2018, för att sedan åter sjunka under årets andra hälft. Det finns dock goda skäl att fundera på hur en kommande lågkonjunktur med växande arbetslöshet de kommande åren kan mötas med insatser för att öka näringslivets och industrins utvecklingskraft.

Det är värt att notera att arbetslösheten varierar mycket mellan länets olika kommuner. Exempelvis noterades under 2017 i genomsnitt 7,6 procent total arbetslöshet i Surahammar jämfört med hela 12,8 procent i Fagersta. Skillnaderna speglar inte minst olika näringslivsstrukturer i skilda delar av länet.

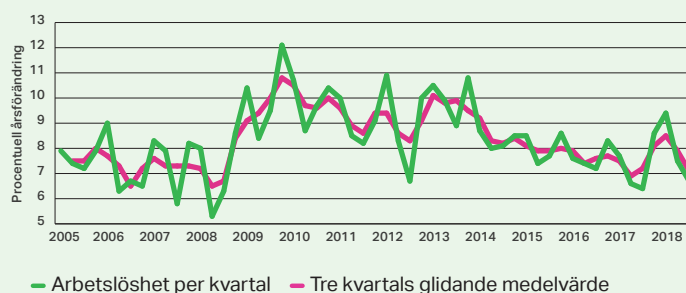
Förändringen av antalet sysselsatta

Källa: SCB (AKU).

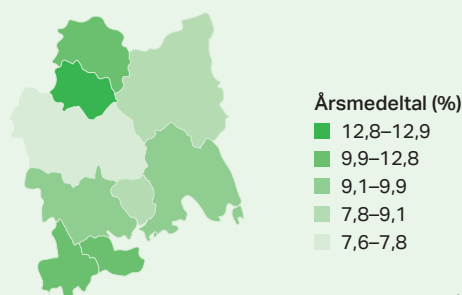
Arbetslöshet i Västmanlands län

Källa: SCB (AKU).

Öppet arbetslösa samt i arbetsmarknadsprogram 2017

Källa: Arbetsförmedlingen

Öppet arbetslösa samt sysselsatta i arbetsmarknadsprogram 16-64 år. Årsmedeltal 2017

Kommun/Region	Öppet arbetslösa		I arbetsmarknadsprogram		Arbetslösa samt i program	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Arboga	228	3,6	411	6,5	639	10,1
Fagersta	329	5,3	467	7,5	796	12,8
Hallstahammar	219	3,1	351	4,9	570	7,9
Kungsör	189	4,9	246	6,4	435	11,3
Köping	430	3,6	719	6,0	1 149	9,6
Norberg	127	4,9	134	5,1	261	10,0
Sala	377	3,6	437	4,2	814	7,8
Skinnskatteberg	69	3,6	78	4,1	147	7,7
Surahammar	152	3,3	194	4,3	346	7,6
Västerås	3 580	4,9	3 009	4,2	6 589	9,1
Västmanlands län	5 699	4,5	6 047	4,7	11 746	9,2
Riket	191 927	4,0	171 155	3,5	363 082	7,5

Källa: Arbetsförmedlingen

Fler lediga jobb speglar konjunkturuppgång och kompetensbrist

Under de senaste årens konjunkturuppgång har antalet lediga platser i Västmanlands län ökat jämfört med 2007.

Under de första tre kvartalen 2018 fanns i snitt drygt 3200 lediga jobb i länet, varav nära 60 procent inom det privata näringslivet. Det är en klar skillnad jämfört med motsvarande fördelning 2007. Då fanns en ännu större del av de lediga platserna inom privat näringsliv, cirka 80 procent. Andelen lediga platser har också ökat inom offentlig sektor, till cirka 43 procent av det totala antalet lediga platser i länet 2018.

Att antalet lediga platser inom både offentlig och privat sektor ligger på en högre nivå år 2018 än 2007 speglar också en ökad brist på den kompetens som efterfrågas inom båda sektorerna.

Västmanlands län

	Lediga platser antal 2007	Andel av länets lediga platser 2007	Lediga platser antal 1-3 kv 2018	Andel av länets lediga platser 1-3 kv 2018
Offentlig sektor	308	19,6	1 369	42,5
Privat sektor	1 264	80,4	1 855	57,5
Totalt	1 572	100	3 224	100,0

Källa: SCB, Konjunkturstatistik över vakanser.

Förutsättningar för industrins utvecklingskraft i Västmanlands län

Det finns en rad faktorer som påverkar industrins utvecklingskraft framöver. Vi har valt att här redovisa data för några nyckelfaktorer. Det handlar om industrins tillgång till exportmarknader, kompetens och investeringar.

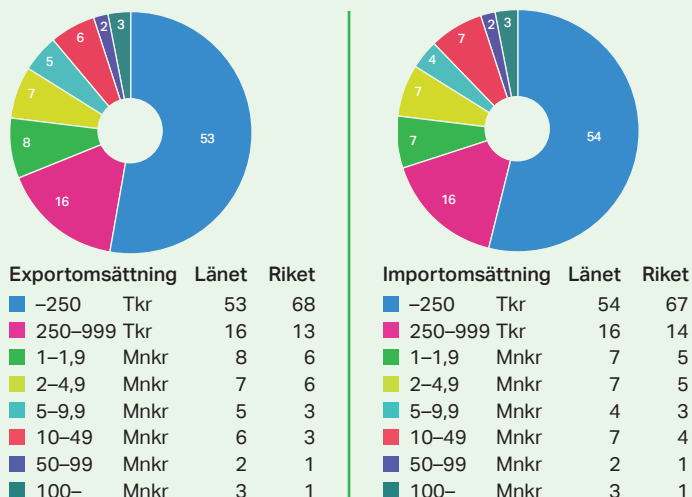
Tillgång till exportmarknader

I Västmanlands län finns cirka 730 exportföretag. Cirka hälften av dem är mindre företag med en årsomsättning på upp till 250 tusen kronor. Exportföretagen i länet har EU och Norden som största marknader. Jämfört med landet totalt har länet en något högre andel större exportföretag (se diagram).

Cirka 2 300 företag i länet importerar produkter. Flertalet är små företag, 54 procent av antalet företag som importerar produkter. Jämfört med landet totalt har länet en något högre andel större företag som importerar – huvudsakligen från EU (se diagram).

Antal export/importföretag fördelat på omsättningsklass 2016, procent

Källa: SCB Företagsregistret

Export-/importföretag fördelade efter landområden med vilka handel bedrivs 2016, procent

Källa: SCB Företagsregistret

Hög handel per invånare i Västmanlands län

En hög andel exporterande industri leder till att värdet av export/import per invånare i Västmanlands län är relativt högt, ungefär i nivå med genomsnittet för Sverige som påverkas av höga nivåer i Stockholm och Västra Götaland.

Det innebär att Västmanlands läns ekonomi är starkt beroende av industrins internationella konkurrensförmåga och utvecklingskraft på de globala marknaderna. Samtidigt innebär det att många företag redan har tillgång till exportmarknaderna och därmed har en stark potential för tillväxt.

Det sammanlagda värdet av import och export, respektive export i kr per invånare i länen för 2017.

5

Västmanlands läns handel på femte plats

Global handel i kr per invånare

1	Västra Götaland	352 735
2	Blekinge	301 278
3	Stockholm	293 458
4	Kronoberg	290 175
5	Västmanland	242 472
6	Jönköping	241 210
7	Örebro	227 392
8	Dalarna	200 903
9	Norrbottnen	192 515
10	Skåne	183 127
11	Värmland	167 643
12	Södermanland	162 693
13	Halland	149 006
14	Kalmar	147 042
15	Västerbotten	134 152
16	Gävleborg	123 324
17	Uppsala	121 717
18	Jämtland	48 349
19	Gotland	25 395

Källa: foretagsklimat.se/statistik

Global export i kr per invånare

1	Blekinge	179 869
2	Västra Götaland	179 017
3	Kronoberg	157 732
4	Norrbottnen	155 407
5	Örebro	144 138
6	Västmanland	138 081
7	Jönköping	134 658
8	Dalarna	129 667
9	Stockholm	125 906
10	Värmland	111 124
11	Södermanland	96 976
12	Västerbotten	92 209
13	Kalmar	90 003
14	Gävleborg	89 221
15	Uppsala	80 616
16	Skåne	80 009
17	Halland	64 986
18	Jämtland	25 315
19	Gotland	10 343

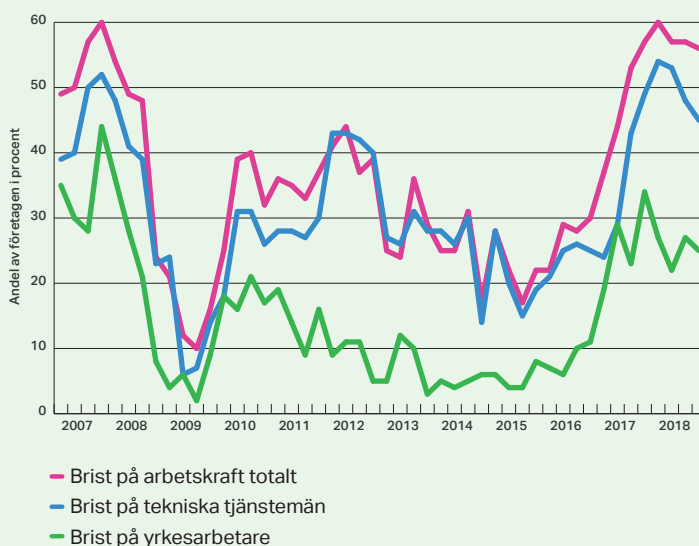
Källa: foretagsklimat.se/statistik

Fortsatt kompetensbrist

Under den starka konjunkturen de senaste åren har bristen på arbetskraft ökat inom tillverkningsindustrin i Östra Mellansverige. Över hälften av industri-företagen rapporterar här brist på arbetskraft. I första hand handlar det om tekniska tjänstemän, men på senare år gäller det också yrkesarbetare.

Andel företag som anger att de har brist på arbetskraft i KIs enkät

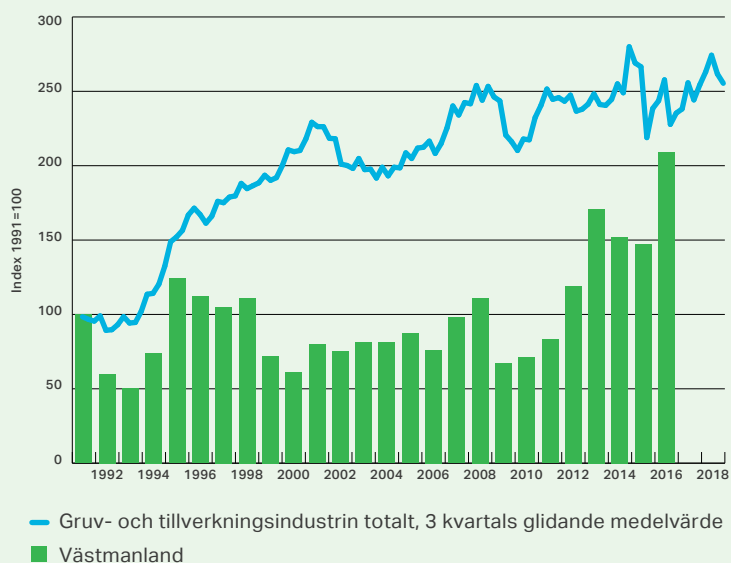
Källa: Konjunkturinstitutets statistikbas

Industriinvesteringar troligen på väg nedåt

Västmanlands industriinvesteringar utvecklades relativt svagt jämfört med riket i övrigt fram till 2012. De senaste åren har de dock tagit rejäl fart och vuxit betydligt starkare än i landet. Inte minst under 2016 utvecklades industriinvesteringarna mycket starkt. Under 2018 bromsade dock industriinvesteringarna in ordentligt nationellt och vi räknar med att den utvecklingen kommer att fortsätta under 2019. Det är troligt att utvecklingen i Västmanland blir ungefär likartad som i riket totalt.

Industrins investeringar, löpande priser, index 1991=100

Källa: SCB (Investeringsenkäten respektive nationalräkenskaperna), Macrobond

I diagrammet baseras uppgifterna för Västmanland på SCB:s Investeringsenkät som sträcker sig till år 2016. För riket totalt är uppgifterna hämtade från SCB:s nationalräkenskaper, som har data t.o.m. tredje kvartalet 2018. Investeringsenkäten mäter industrins investeringar i byggnader och maskiner. Nationalräkenskaperna inkluderar även köpt och egenproducerad mjukvara, finansiell leasing av kapitalföremål fördelat på användande bransch samt korttidsinventarier. Nationalräkenskaperna kompletterar dessutom investeringsenkätens uppgifter med skattningar för småföretag som ej undersöks i enkäten.

A series of horizontal dotted lines for writing.

Teknikföretagen är arbetsgivarorganisationen för de kreativa företag som står för en tredjedel av Sveriges export. Över hela landet bistår vi teknikföretag i arbetsrätt och branschfrågor, så att de kan fokusera på att utveckla varor och tjänster i världsklass.